

Sygn. akt II Ca 321/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 3 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Vogt
Sędziowie:	SSO Paweł Szwedowski SSO Janusz Roszewski – spr.
Protokolant:	st.sekr. sądowy Elżbieta Wajgielt

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2013 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa E. P. , W. T.

przeciwko (...) S.A. w W.

o odszkodowanie

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim

z dnia 20 lutego 2013r. sygn. akt I C 318/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu następujące brzmienie:

„ 1. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. solidarnie na rzecz powodów E. P. i W. T. kwotę 24.141,81 (dwadzieścia cztery tysiące sto czterdzieści jeden i 81/100) złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 19.04.2011r.;

2.zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. solidarnie na rzecz powodów E. P. i W. T. kwotę 5425 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania;

3. nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim kwotę 1364,90 zł tytułem nieuiszczonych wydatków sądowych.”;

II. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. solidarnie na rzecz powodów E. P. i W. T. kwotę 1002 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

II Ca 321/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim wyrokiem z dnia 20 lutego 2013r zasądził. od pozwanego (...) S.A. w W. solidarnie na rzecz powodów E. P. i W. T. kwotę 16.112,00zł z odsetkami od 19.04.2011r.; w pozostałym zakresie powództwo oddalił i rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że dnia 18 stycznia 2008r w dniu 18.01.2008r. doszło do uszkodzenia pojazdu marki J. należącego do powodów w wyniku uderzenia przez samochód V..

Samochód J. został naprawiony po wypadku. Z tytułu umowy OC samochodu V. (...) powodowie E. P. i W. T. otrzymali odszkodowanie za uszkodzony samochód marki J. w wysokości 13288 zł wg obliczenia: wartość szkody 33.200 minus 60% przyczynienia (19.932) = 13.288zł. Tak ustalona wartość szkody przez pozwanego stanowi różnicę pomiędzy wartością pojazdu przed zderzeniem 40.700 zł a wartością pojazdu po zdarzeniu 7480 zł.

Pełny koszt naprawy pojazdu marki J. wynosi 82.107,35 zł. Urealniony koszt naprawy wynosi 68.606,18 zł. Szacunkowa wartość rynkowa brutto przedmiotowego pojazdu wynosi 35.900 zł. Wartość rynkowa brutto pozostałości przedmiotowego pojazdu wynosi 6500 zł

Sąd Rejonowy wskazując na przepisy art. 6 kc. 415 kc. 361 § 2 w zw z art. 363 kc zważył, że powodowie wykazali w niniejszej sprawie wszystkie przesłanki odpowiedzialności pozwanego za kierującego samochodem marki V. będącego sprawcą przedmiotowego zdarzenia.

Odnosząc się do określenia wysokości odszkodowania należnego powodom Sąd Rejonowy wskazując na art. 363 § 1 i 2 kc, że skoro koszt naprawy wynosi 68.606,18 zł , natomiast wyliczona szacunkowa wartość rynkowa brutto przedmiotowego pojazdu wynosi 35.900 zł., to koszty naprawy pojazdu przekraczają w sposób bardzo znaczny jego szacunkową wartość rynkową i jest to szkoda całkowita. Remont samochodu w niniejszej sprawie pociąga za sobą nadmierne koszty.

Sąd Rejonowy następnie uznał zatem, że wysokość szkody stanowi różnicę między wartością pojazdu sprzed wypadku tj 35.900 a wartością pozostałości, która wynosi 6500 zł

(wartość rynkowa brutto pozostałości przedmiotowego pojazdu) tj kwotę 29.400 zł ((...) -6500). Odejmując kwotę, która została powodom już wypłacona przez pozwanego tj 13.288 zł , uzasadnioną część żądania stanowi ostatecznie kwota 16.112 zł. Sąd nie uwzględnił przy tym zarzutu pozwanego zmniejszenia obowiązku naprawienia szkody uznając, że D. P. nie przyczynił się do wypadku.

Z tych przyczyn Sąd uwzględniając w części dochodzone roszczenie zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. solidarnie na rzecz powodów E. P. i W. T. kwotę 16.112,00zł z ustawowymi odsetkami od 19.04.2011 (punkt I wyroku).

Oddalenie w pozostałej części wynika zdaniem Sadu I instancji z braku podstaw do zasądzenia na rzecz powodów kwoty przekraczającej 16.112 zł . Według Sadu powódka w swoich zeznaniach wprawdzie wskazała, że na poczet naprawy wydali około 37 tysięcy złotych jednak powodowie nie przedłożyli w tym zakresie żadnych wniosków dowodowych i ich twierdzenia uznał za niewykazane, dlatego Sąd ten nie dał wiary zeznaniom powódki, bowiem wyliczona szacunkowa wartość rynkowa brutto przedmiotowego pojazdu wynosi 35.900 zł; jest zatem i tak niższa od kosztów naprawy wskazanych przez powódkę.

Apelację od wyroku wnieśli powodowie zaskarżając go w części oddalającej powództwo o zapłatę w zakresie kwoty 8.029,81 zł.

Zaskarżonemu wyrokowi powodowie zarzucili naruszenie przepisów prawa materialnego art. 363 § 1 zd.2 kc. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że w przedmiotowej sprawie naprawienie szkody pociągałoby nadmierne trudności dla poszkodowanego oraz naruszenie przepisów prawa procesowego art. 233 § 1 kpc. polegające na naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów w wyniku czego sąd dokonał ustaleń sprzecznych z zebrany w sprawie materiałem.

W związku z powyższymi zarzutami skarżący wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez podwyższenie zasądzonej kwoty z 16.112 zł do kwoty 24.141,81 zł i zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kosztów procesu w postępowaniu przed Sądem I instancji, w wysokości poniesionej przez powodów oraz o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz solidarnie kosztów postępowania apelacyjnego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja powodów jest uzasadniona.

Podniesionym w apelacji zarzutom nie można odmówić trafności.

Sąd Rejonowy dokonał przede wszystkim ustaleń faktycznych w sprzeczności z wynikami postępowania dowodowego, bowiem nie uwzględnił całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, do czego doszło przez odmówienie wiarygodności zeznaniom powódki w zakresie wysokości poniesionych wydatków na naprawę uszkodzonego pojazdu. Do takiej oceny doszło na skutek przekroczenia granic swobodnej oceny tego dowodu wyznaczonej dyspozycją przepisu art. 233 k.p.c. Sąd Rejonowy odmawiając wiary zeznaniom powódki stwierdził jedynie, że dokonała naprawy samochodu za kwotę 37000 zł, przyjął za wnioskiem opinii biegłego M. S., że koszt ten powinien wynosić 82107 zł przy wartości pojazdu 35.900 zł, zaś powodowie nie wykazali potwierdzenia tej naprawy stosownymi dowodami. Taka ocena pozostaje w sprzeczności zarówno z zasadami rozkładu ciężaru dowodu jak i wymaganej przy dokonywaniu oceny każdego dowodu uwzględniania podstawy wynikającej z wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Przy ocenie twierdzeń powódki co do rzeczywiście wykonanej naprawy należy zważyć, że za ich wiarygodnością przemawia niezakwestionowany przez pozwanego fakt naprawienia samochodu w sposób przywracający jego stan sprzed wypadku, dopuszczeniu jego do ruchu w dniu 21 sierpnia 2009r., spójność tego faktu z treścią zaświadczenia o przeprowadzonym badaniu technicznym pojazdu wystawionym przez (...) w S.. Natomiast wiarygodność zeznań powódki co do rzeczywiście poniesionych przez nią kosztów wynika z przedłożonego kosztorysu naprawy przez K. K. z (...) S.A.. Skoro zatem pojazd został naprawiony w sposób przywracający jego sprawność techniczną, to również logiczne jest spójne z nim twierdzenie, że uszkodzony poniósł na jego naprawę koszty w wysokości niezbędnej do osiągnięcia tego celu, natomiast sprzeczne byłoby z zasadami logiki i doświadczenia życiowego dochodzenie zwrotu należnego odszkodowania w wysokości mniejszej od poniesionej straty związanej z tymi wydatkami. To na pozwanym, który nie zakwestionował zakresu dokonanej naprawy, spoczywa ciężar udowodnienia, że szkoda jaką poniósł powód była mniejsza, a dokonana naprawa przy tych wydatkach nie doprowadziła do osiągnięcia celu tj przywrócenia stanu przed szkodą. Wobec powyższych stwierdzeń, wnioski opinii biegłego M. S., nie uwzględniające, że dokonanie naprawy mogło zostać wykonane za kwotę niższą niż kwota 68.606,18 zł, są w sprzeczności z powyższym materiałem dowodowym i jako odosobnione mają walor jedynie teoretyczny, pozbawiony praktycznego znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Przyjmując że ustalenia faktyczne wymagają uzupełnienia o stwierdzenie, że powodowie dokonując naprawy samochodu, przywrócili jego stan używalności przed uszkodzeniem, Sąd Okręgowy mając na względzie zarzut naruszenia art. 363 §1 zd.2 k.c. zważył, co następuje.

Artykuł 363 § 1 k.c. pozostawia do uznania pi uszkodowanego określenie sposobu naprawienia szkody, z tym zastrzeżeniem, że przewidziano tu (pomijając unormowania szczególne, np. art. 805, 822 k.c.) dwa wyjątki. Pierwszy dotyczy niemożności restytucji naturalnej (np. przy szkodzie na osobie), drugi – gdyby przywrócenie S. poprzedniego pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty. Ocena, czy zachodzi taka nadmierność, zależy od okoliczności konkretnego stanu faktycznego. W każdym razie należy mieć na uwadze nie tylko gospodarczy, ale także racjonalny aspekt zagadnienia (por. wyrok SN z 1 września 1970 r., II CR 371/70). Wyboru sposobu naprawienia szkody,

o którym stanowi art. 363 § 1 k.c. dokonuje się przez złożenie oświadczenia drugiej stronie. Ma ono charakter prawokształtujący i bez zgody adresata nie może być cofnięte lub zmienione. Przy stosowaniu przepisu art. 363 §

1 k.c. do wypadków komunikacyjnych należy stwierdzić, że szkoda powstaje sferze odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela prowadzi do wniosku, że treścią świadczenia tego ubezpieczyciela, wynikającą z umowy ubezpieczenia OC, nie jest jednak przywrócenie pojazdu do stanu sprzed wypadku (restytucja techniczna samochodu), ale naprawienie szkody powstałej w ogóle w majątku poszkodowanego, wywołanej uszkodzeniem lub zniszczeniem pojazdu. Szkoda powstaje w chwili wypadku komunikacyjnego i podlega naprawieniu na podstawie art. 436 k.c. oraz według zasad art. 363 k.c, a w wypadku odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń – według zasad określonych w art. 363 § 2 k.c. stąd obowiązek naprawienia szkody przez wypłatę odpowiedniej sumy pieniężnej powstaje z chwilą wyrządzenia szkody i nie jest uzależniony od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierzają naprawić. Przy takim rozumieniu szkody i obowiązku odszkodowawczego nie ma znaczenia, jakim kosztem poszkodowany faktycznie dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle to uczynił albo zamierza uczynić. I oznacza, że jego wysokość ma odpowiadać kosztom usunięcia różnicy w wartości majątku poszkodowanego, a ściślej – kosztom przywrócenia pojazdowi jego wartości sprzed wypadku. Gdy zatem naprawa pojazdu przywróci mu jego wartość sprzed wypadku, odszkodowanie powinno odpowiadać kosztom takiej właśnie naprawy ustalonym przez rzeczoznawcę.

Skoro powodowie naprawili samochód, czemu pozwany nie zaprzeczył, za kwotę niższą niż obliczył biegły, to bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy są ustalenia i rozważania dotyczące szkody całkowitej, bowiem przedmiotem sporu jest jedynie zwrot niezbędnych kosztów dokonanej naprawy. Prowadzenie postępowania dowodowego co do faktu naprawienia samochodu i poniesionych kosztów naprawy uzasadnione byłoby jedynie w przypadku zaprzeczenia ich przez pozwanego, tymczasem pozwany nie zaprzeczył tym faktom a jedynie dowodził prawdziwość własnych twierdzeń o wyższych kosztach naprawy, niż te z których powodowie wywodzili dochodzone roszczenie.

Z ustaleń bezspornych w sprawie wynika, że powodowie odbudowali pojazd. Zatem już tylko z tego faktu wynika, że nie była to szkoda uniemożliwiająca naprawę, a więc przywrócenie jej do stanu poprzedniego. Rozważenia pozostaje jedynie ocena ekonomicznej opłacalności tej naprawy. Powodowie wykazali, czemu pozwani nie zaprzeczyli, że dokonali naprawy za kwotę niższą, niż wynika ta, która wynika z obliczeń biegłego przedstawionych w opinii dla ustalenia kosztów ewentualnej naprawy. W konsekwencji niezakwestionowanej naprawy tego samochodu należało zweryfikować jej koszt, bowiem mimo, że powinny one teoretycznie wynosić 68.606,18 zł, to powodowie zdołali to uczynić za kwotę niższą, wydając na ten cel sumę 37.429,81 zł. Zatem ta suma stanowi poniesioną przez nich stratę majątkową i stanowi górną granicę należnego z tego tytułu odszkodowania. Stąd bez znaczenia prawnego pozostają te ustalenia i rozważania nad stosunkiem wartości rynkowej tego samochodu do teoretycznych, a nie rzeczywistych, kosztów dokonanej naprawy, bowiemte rzeczywiste koszty naprawy tylko nieznacznie tj w kwocie 1.500 zł, przekroczyły jego wartość rynkową przed uszkodzeniem. Należy bowiem zważyć, że jeżeli ubezpieczyciel, po zgłoszeniu mu przez poszkodowanego faktu wystąpienia szkody, akceptował rzeczowy zakres napraw i metodę takich napraw (np. w odpowiednim tzw. protokole uszkodzeń pojazdu), to poniesione przez poszkodowanego koszty odpowiadające wspomnianemu zakresowi napraw i metodzie naprawy trzeba zaliczyć do kategorii niezbędnych kosztów napraw, gdy przywrócony został stan używalności pojazdu przed uszkodzeniem. Ponadto «kosztami ekonomicznie uzasadnionymi» będą koszty ustalone według cen, którymi posługuje się wybrany przez poszkodowanego warsztat naprawczy dokonujący naprawy samochodu. Nie ma przy tym znaczenia fakt, że ceny te odbiegają (w tym wypadku są niższe) od cen przeciętnych dla określonej kategorii usług naprawczych na rynku napraw samochodu. Jeżeli nie zostały zakwestionowany wybór przez poszkodowanych warsztatu samochodowego, który dokonał naprawy, miarodajne w tym zakresie powinny być ceny stosowane właśnie przez ten warsztat naprawczy w związku z naprawą indywidualnie oznaczonego pojazdu mechanicznego. (por. Sąd Najwyższy w uchwale z 13 czerwca 2003 r., III CZP 32/03; oraz wyrok SN z 3 lutego 1971 r., III CRN 450/70; wyrok SN z 20 lutego 2002 r., V CKN 903/00 i wyrok SN z 1 września 1970 r CR 371/70 i wyrok SN z 20 października 1972 r., II CR 425/72l).

Mając powyższe na uwadze po wypłaceniu kwoty odszkodowania w wysokości 13.288 zł do zapłaty na rzecz powodów pozostaje kwota 24.141,81 zł. niezaspokojonego roszczenia, która Sąd okręgowy uwzględnił, dokonując zmiany zaskarżonego wyroku z mocy art. 385 §1 k.p.c.

O kosztach procesu za obie instancje Sąd Okręgowy rozstrzygnął na podstawie art. 98 §1 k.p.c. i art. 108 k.p.c. mając na względzie odpowiedzialność stron za wynik sprawy.